

Taal in beeld

werkboek 4

van:

werkboek 4b

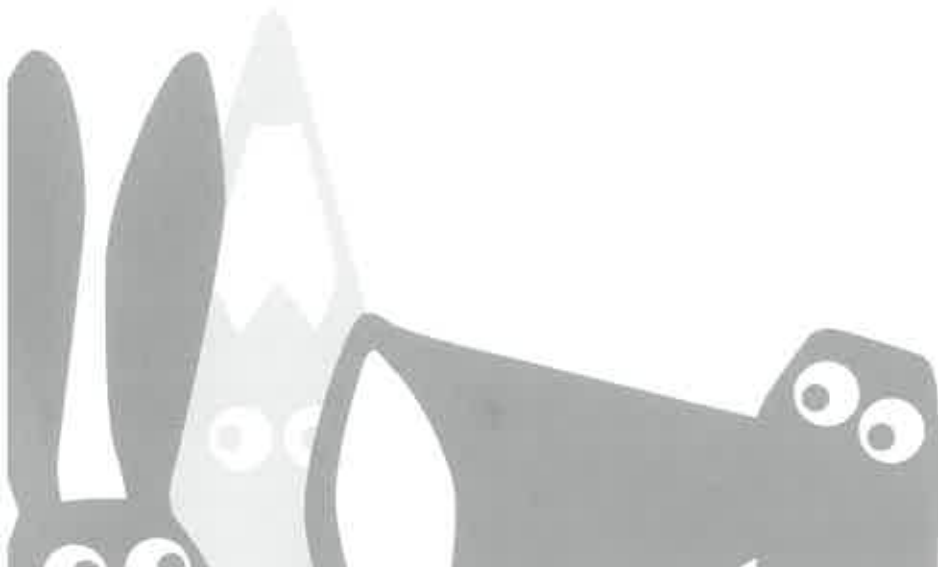
Wat moet je doen?

Maak de opdrachten.

Kom je tekens tegen?

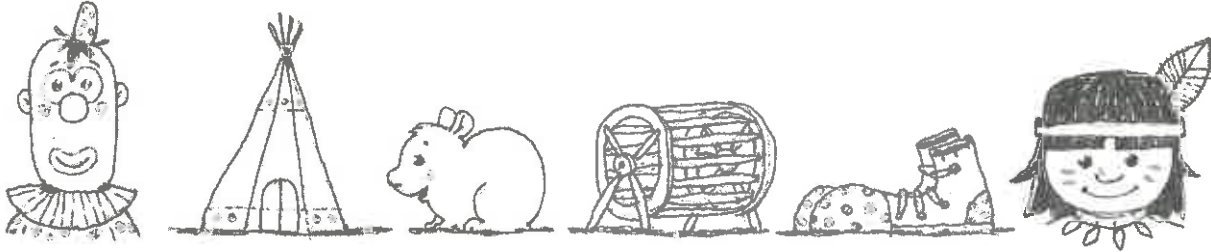
Doe dan dit.

- Schrijf je antwoord op.
- Kruis het goede antwoord aan.
- Trek lijnen.
- Kleur het goede antwoord.
- Zet een rondje om het goede antwoord.
- Teken je antwoord.
- Onderstreep het goede antwoord.
- Gebruik de woordenlijst aan het begin van het blok.
- Doe de opdracht met je maatje.
- Spreek samen af wie de spreker is.
- Spreek samen af wie de luisteraar is.

3 Welke plaatjes horen bij elkaar?
Geef ze dezelfde kleur.

4 Welke woorden horen bij elkaar?
Trek lijnen.

- de acrobaat •
- de kabouter •
- de koning •
- de reus •
- de koningin •
- het circus •

5 Welke woorden horen bij elkaar?
Schrijf de woordparen onder het goede plaatje.

Kies uit: *de draak* – *de jonkvrouw* – *de piraat* – *de prins* – *de prinses* – *de ridder* – *de schatkaart* – *vuur spuwen*.

_____ + _____

_____ + _____

_____ + _____

_____ + _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 9

Aan de slag

- 3 Lees dit verhaal twee keer voor.
- Doe het eerst saai.
- Doe het daarna spannend.

Waarom was het de eerste keer saai?
Waarom was het de tweede keer spannend? Praat erover.

Het is nacht.
Sam ligt in bed.
Hij kan niet slapen.
De wind giert om het huis.
De regen slaat tegen het raam.
Onweer knalt door de lucht.
Sam haat onweer.
Dan schrikt hij van een deur!
Die waait met een ruk open ...

- 4 Lees dit verhaal eerst stil voor jezelf.
- Lees dan het verhaal voor.
- Doe het om de beurt.
- Let op hoe je voorleest.
- Gebeurt er niets bijzonders?
- Dan lees je rustig.
- Wordt het spannend?
- Dan lees je sneller.

Weg Piet

Piet zit bij zijn huis.
Met zijn voeten in het water.
Met zijn snoet in de zon.
Wat een fijne dag.
Echt een dag om iets leuks te doen.
Straks gaat hij er met zijn boot op uit.
Hij gaat vissen.
Hij gaat zwemmen.
Hij gaat roeien zo hard als hij kan.
Ja, dat gaat hij doen.
Wat een fijn plan.
Piet staat op en rekt zich uit.
Hm, lekker warm in de zon. Hij ...
Dan gebeurt het.
Een deur gaat open.
De voordeur van zijn buurvrouw.
Piet hikt van schrik.
Help! Daar is ze!
Daar is Riet!
Wat erg!
Ze mag hem niet zien.
Gauw rent Piet naar binnen.
Hij doet de deur op slot.
Hij trekt het gordijn dicht.
Trillend gaat hij op een kruk zitten.
Dat was maar net op tijd.

- Luister naar het verhaal.
- Hoe leest je maatje?
 - soms hard, dan weer zacht
 - soms snel, dan weer langzaam
 - saai
 - spannend
 - anders: _____

- 5 Hoe lees je goed voor?
 - Als je geen verschil tussen vlug en langzaam laat horen.
 - Als je geen rustpauzes neemt.
 - Als je verschil tussen hard en zacht laat horen.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 11

Uit: Het boek voor de kinderen van Hildebrand Koudstaal

© 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100

3 Verdeel de woorden in lettergrepen.

Doet het zo: stof - zui - ger.

bedroefd _____ verbaasd _____

schuldig _____ dapper _____

opgelucht _____ mopperen _____

4 Welke dieren zie je hier?

Kies vier kleuren.

Kleur de lettergrepen die bij elkaar horen.

5 In elke wagon staan twee woorden door elkaar.

Maak de goede woorden.

a _____
b _____
c _____
d _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 13

3 Zet de zinnen van dit toneelstukje in de goede volgorde.
Schrijf er een nummer voor van 2 tot 7.

- kind: Bah, rekenen.
- 1 juf: Vandaag gaan we nieuwe sommen leren.
- juf: Ilse, weet jij hoeveel $5 + 3$ is?
- kind: Eh ... 18?
- kind: Makkelijk, dat is 8, juf!
- juf: En hoeveel is $15 + 13$?
- juf: Nee, 28. Dat zijn dus de nieuwe sommen!

4 Lees de tekst uit het boek *Superjuffie!*.
Schrijf er een toneelstukje over.
Je mag zelf de rollen kiezen.
Schrijf op wie wat zegt.
Maak er ook een tekening bij.

Snel vliegt Superjuffie door het open raam de klas in.
Een paar kinderen slaken een gil.
Maar als Superjuffie voor het bord landt
en in een paar seconden weer juf Josje is,
wordt het muisstil.
De kinderen gapen haar aan alsof ...
alsof hun juf net binnen is komen vliegen.

_____ : _____

_____ : _____

_____ : _____

_____ : _____

_____ : _____

_____ : _____

_____ : _____

_____ : _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 15

Foto: J. van der Vliet / Fotobank.nl

3 In een woordgroepje staat *de burcht*.
Welke vier woorden horen ook in dat woordgroepje?

de ophaalbrug

het zebrapad

de burcht

de trein

de badkamer

de torenkamer

de schuur

de kasteelpoort

de roeiboot

de school

de toren

het lokaal

4 Waaron horen ze bij elkaar?

5 Bedenk nog een woord dat in het woordgroepje past.

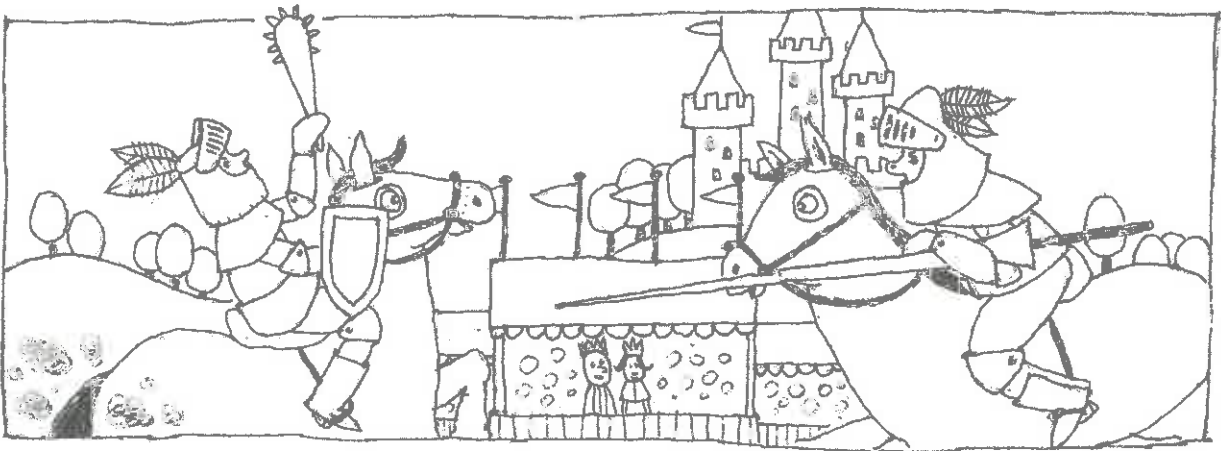
6 Kijk naar het plaatje van *het toernooi*.

Kleur *het harnas* blauw.

Kleur *de lans* geel.

Kleur *het schild* groen.

Kleur *de knots* rood.

6 In een woordgroepje staat *de familie*.

Maak het woordgroepje.

Bedenk drie woorden.

de familie - _____ - _____ - _____

- 4 **Bekijk het gedicht *In je hoofd*.**
 Denk na hoe je het gedicht voordraagt.
Kleur de zinnen die je langzaam voorleest blauw.
Kleur de zinnen die je snel voorleest geel.
 Zet een rondje om de woorden die rijmen.
- 5 **Draag het gedicht om de beurt voor.**

In je hoofd

In je hoofd
kun je alles.
Fietsen naar de maan,
op de wolken staan.
Strelen met je handen los,
lopen door een donker bos.
Vechten als een tijger,
dansen met een elf.
Afscheid nemen
zonder tranen.
Alles gaat vanzelf.

- 6 **Bekijk het gedicht *Vraag en antwoord*.**
 Je kunt het samen voordragen.
De één stelt de vragen.
En de ander geeft de antwoorden.
Kies twee kleuren.
Kleur in elke rol de belangrijke woorden.

- 7 **Verdeel nu de rollen.**
 Draag het gedicht samen voor.

Vraag en antwoord

Waar ga je nou naartoe?
Ik ga de koe verkopen.
Waarom ga jij dat doen?
De koe kan niet meer lopen.
Wat geeft dat voor een koe?
Ze krijgt een poot met blaren.
Dan geef je haar een schoen!
Dat kan ik niet betalen.
Wat heb je in je zak?
Twee centen en twee knopen.
En als ik die eens pak?
Ik moet er hooi voor kopen.
En als je 't hebt gekocht?
Dan moet de koe het eten.
De koe wordt toch verkocht?
Ja, dat was ik vergeten.

- 4 Kijk naar de plaatjes en de woorden.
- Maak er een zin mee.
- Schrijf de zin onder het plaatje.

- 5 Een lange zin vertelt meer dan een korte zin.
- Kijk eerst goed naar het voorbeeld.

Juf vertelde.
 Juf vertelde een verhaal.
 Juf vertelde een spannend verhaal.
 Juf vertelde een spannend verhaal over een boef.

Maak nu zelf de zinnen langer.

Ik schrijf.

Ik schrijf _____

Ik schrijf _____

Ik schrijf _____

Ik speel.

Ik speel _____

Ik speel _____

Ik speel _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 21

3 Welke tekst is een gedicht? Kruis aan.

Lees het gedicht nog een keer.

Hoi Bart,
Het is heel mooi hier.
Groetjes uit Amsterdam.
Lars

... Plotseling kwam er een grote vlam uit de bek van de draak. Willemijn schrok en wilde ...

Dag meneer Juttepeer.
Dag mevrouw Zoetekauw!

4 Wat rijmt op *beer*?

En wat rijmt op *hoed*?
Schrijf het erachter.

beer _____

hoed _____

5 Maak nu een gedicht.

Het heet: *De beer met de hoed*.
Gebruik de rijmwoorden uit opdracht 4.
Je mag er andere woorden bij kiezen.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 23

3 Bekijk het woordweb over **het avontuur**.

✎ Waaraan denk jij bij *het avontuur*?

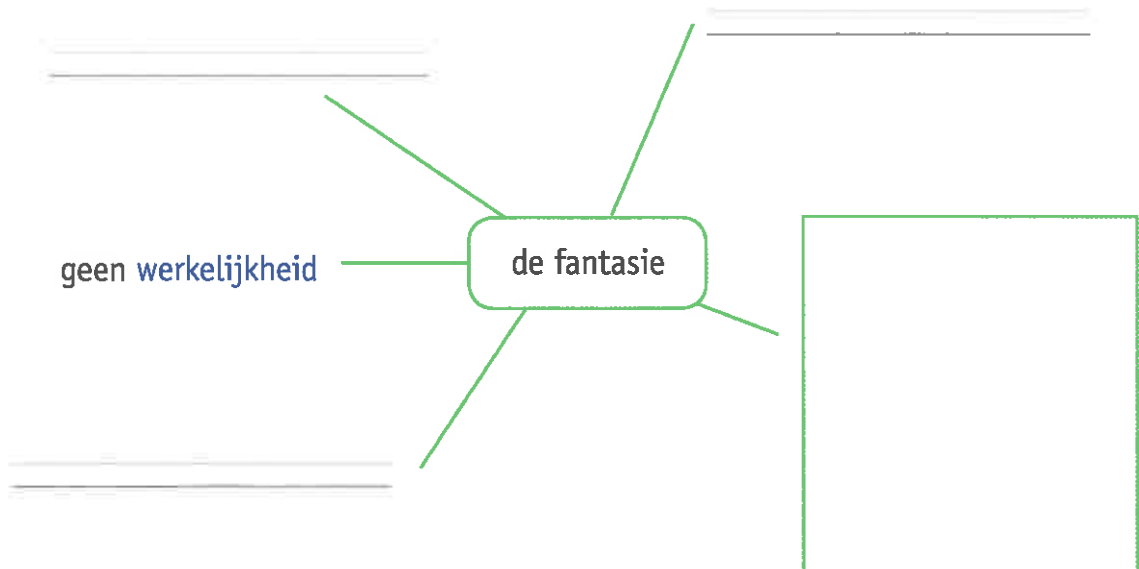
📄 Schrijf het op of teken het.

Waarom zet je juist dit in jouw woordweb?

4 Maak een woordweb over *de fantasie*.

✎ Schrijf en teken.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 25

3 Lees de tekst eerst stil voor jezelf.

Bedenk hoe je het zou spelen.

Kies vier kleuren.

Kleur wat je hard of zacht zegt.

Kleur ook wat je snel of langzaam zegt.

verkoper: Goedemiddag!
 klant: Goedemiddag.
 verkoper: Ik heb hier voor u precies wat u nodig hebt.
 Kijkt u eens, een wonder ... kam.
 klant: Maar ... ik ...eh ...
 verkoper: U bent onder de indruk. Ik zie het aan u.
 klant: Maar meneer, ik heb ...
 verkoper: U wilt vast zeggen dat u al een kam hebt.
 klant: Nee! Ik wil geen kam!
 verkoper: Dat denkt u maar.
 Deze wonderkam werkt beter dan elke andere kam.
 klant: Meneer, IK WIL GEEN KAM!
 verkoper: U weet niet wat u mist.
 klant: Meneer, ik heb geen haar. Ik ben KAAL!
 verkoper: O, dat is geen probleem, hoor.
 Ik verkoop ook pruiken.

4 Verdeel de rollen.

Speel het toneelstukje.

Wat ging goed?

Wat ging minder goed?

Bedenk samen hoe het toneelstukje verder kan gaan.

Schrijf het in twee zinnen op.

Speel het toneelstukje verder.

Blijf in je rol.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 27

- 3 Lees de tekst.
- Waar moet een hoofdletter staan?
Kleur die letters.

joep krijgt een nieuwe hond.
de hond is sterk en groot.
joep noemt hem tarzan.
joep gaat vaak met tarzan wandelen.
ook neemt hij hem mee in de trein naar amsterdam.
soms zijn de mensen bang voor tarzan.
maar tarzan is erg lief en rustig.

- 4 Schrijf een kaart naar je ouders, je opa of oma.
- Of naar iemand anders die je goed kent.
Denk aan de hoofdletters en de punten.

- 5 Welke woorden schrijf je met een hoofdletter?
- Zet er een rondje om.
- Schrijf de woorden daarna in de goede rij.
Kies uit: *eiland - duitsland - schoolstraat - fietspad - joris - jongen - hond - bello - rotterdam - haven - slager - jansen.*

hoofdletter

geen hoofdletter

ga terug naar je taalboek op bladzijde 29

- 4 **Jouw juf of meester is jarig.**
 Maak er een woordweb over.
Schrijf de naam van je juf of meester in het midden.

- 5 **Jij mag schrijven voor de schoolkrant.**
 Schrijf een verhaal over de verjaardag van je meester of juf.
Gebruik de woorden uit het woordweb.

- 6 **Bedenk rijmwoorden.**
 Kijk naar het voorbeeld.

taal	<u>schaal</u>	<u>paal</u>	<u>kaal</u>	<u>zaal</u>
huis	_____	_____	_____	_____
klas	_____	_____	_____	_____
spelen	_____	_____	_____	_____

- 7 **Kies twee rijmwoorden en maak een rijm.**

ga terug naar je taalboek op bladzijde 31

3 Welk voorbeeld past bij het woord?

 Trek lijnen.

• Ik kijk naar een film, maar mijn broer gaat telkens voor het beeld zitten.

- de herinnering •
- de vergissing •
- lastig •

• Opa denkt aan vroeger. Hij vertelt over zijn negen broers en zusjes.

• Ik wil '25' opschrijven, maar per ongeluk schrijf ik '52'.

4 Welk woord past bij deze voorbeelden?

 Schrijf het op.

5 Schrijf bij elk woord een voorbeeld op.

de verliezer

de informatie

ga terug naar je taalboek op bladzijde 35

3 Lees wat de kinderen vinden.

Wat vind jij?

Schrijf dat in de lege spreekwolk.

Ik kijk graag naar sport op televisie.

Hè bah, dat vind ik zo saai.

Ik kijk liever naar tekenfilms.

Tekenfilms zijn leuk, maar alleen als je erom kunt lachen.

Large empty speech bubble with three horizontal lines for writing.

4 Lees de zin over zakgeld.

Jonge kinderen hebben nog geen zakgeld nodig.

Wat vind jij?

Ik vind _____,

want _____.

5 Vertel aan elkaar wat je vindt.

Zijn jullie het met elkaar eens?

Ja, we zijn het eens.

Nee, we zijn het niet eens.

Two empty lines for writing.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 87

3 Welke zinnen zijn vraagzinnen?

Kruis aan.

- De meester stelt Milo een vraag.
- 'Wat is dichterbij: de maan of Amerika?'
- 'Dat is makkelijk,' antwoordt Milo.
- 'De maan natuurlijk.'
- 'Waarom denk je dat?'
- 'De maan kun je vanaf hier zien en Amerika niet.'

4 Vul een vraagwoord in.

Kies uit: wie – waarom – welk – hoe – wat.

- _____ is er gebeurd?
- _____ doe je dat?
- _____ laat is het?
- _____ heeft het geheim verklapt?
- _____ boek lees je?

5 Maak van de gewone zin een vraagzin.

- Je gaat mee naar opa. Ga je mee naar opa?
- Hij kan heel goed voorlezen. _____
- Het boek gaat over Luilekkerland. _____
- Je ziet huisjes van snoep. _____
- Je plukt dropjes van de bomen. _____
- Je raapt zuurtjes onder de struiken. _____
- Je eet de hele dag taart. _____
- Je drinkt limonade uit de kraan. _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 39

4 Aan wie zou jij om informatie vragen?

Lees de vraag.

Kruis aan wie het antwoord weet.

Hoe laat begint de school?

- je meester of juf
 de bakker

Hoe bak je brood?

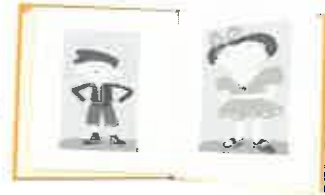
- je buurmeisje
 de bakker

Hoe zag mama er vroeger uit?

- je meester of juf
 je oma of opa

Wat eten we vandaag?

- je mama of papa
 je buurman of buurvrouw

5 Waar vind je de informatie?

Trek lijnen.

Hoe laat begint de school? •

Wat voor kleren droegen de mensen vroeger? •

Hoe laat begint de pianoles? •

Hoe bak je brood? •

6 Hoe zoek jij informatie?

Kruis aan wat jij wel eens doet.

- Ik vraag het aan iemand anders.
 Ik praat er met iemand anders over.
 Ik kijk naar het Jeugdjournaal.
 Ik lees een kinderkrant.
 Ik haal een boek uit de bieb.
 Ik zoek het op in een woordenboek.
 Ik zoek het op internet op.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 41

3 Pilvi laat opa zien wat *wankelen* betekent.
Kleur de woorden die bij *wankelen* passen.

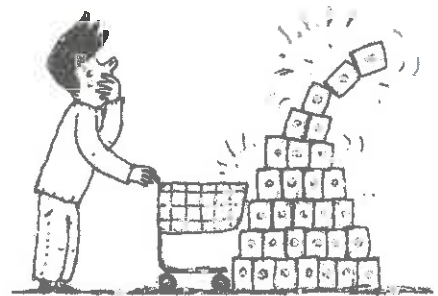
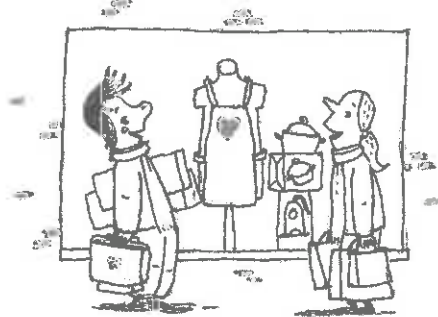
bijna omvallen

wiebelen

bonzen

neerploffen

Kleur het plaatje dat past bij *wankelen*.

4 Wat beelden de kinderen uit?
Trek lijnen.

openen

een hekel hebben aan

bonzen

je rot voelen

5 Beeld de woorden uit.
Doe om de beurt een woord.

in paniek raken

strelen

sluiten

bibberen

neerploffen

wankelen

Wat ging goed?

Wat kon beter?

ga terug naar je taalboek op bladzijde 43

- 4 Lees de tekst.
- Bedenk twee vragen bij de tekst. Begin met een vraagwoord.

Ga je mee chillen?

Veel nieuwe dingen hebben geen Nederlandse naam. Die naam bestaat dan nog niet in onze taal. Iedereen gebruikt de naam uit een andere taal. Vaak is die taal Engels. Chillen (je zegt: tsjillen) is zo'n woord. Het betekent dat je even niets gaat doen. Jongeren zeggen vaak dat ze gaan chillen.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

- 5 Bekijk plaatje a.
- Spreek af wie vertelt en wie luistert.
- Vertel over het plaatje. Geef antwoord op vragen van je maatje.

- Stel vragen. Gebruik vraagwoorden. Vraag wat je niet begrijpt. Vraag ook wat je nog meer wilt weten.

Wissel daarna van rol.
Vertel en stel vragen over plaatje b.

- 6 Spreek af wie vertelt en wie luistert.
- Vertel over je hobby of over je huisdier.
- Geef antwoord op vragen.

- Stel vragen. Gebruik vraagwoorden.

Wissel daarna van rol.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 45

3 Maak de zinnen korter.

 Houd steeds twee of drie woorden over.

De dief wacht tot het donker is. De dief wacht.

Hij sluipt naar de poort van het kasteel. _____

Een wachter staat voor de poort. _____

De dief gooit een steen in de gracht. _____

Maak de zinnen nu langer.

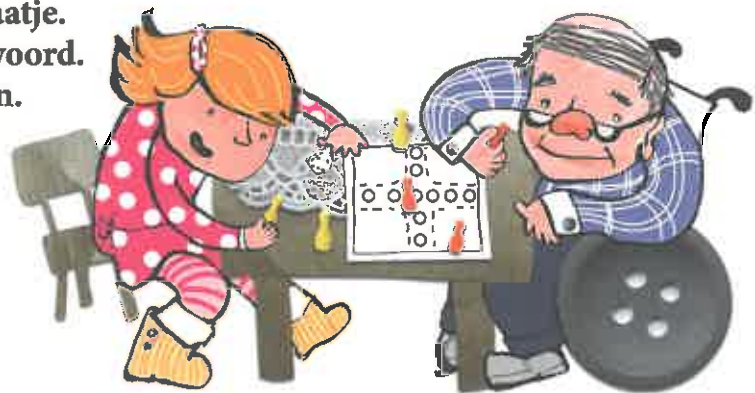
De wachter loopt naar de gracht.

De dief gaat door de poort.

De dief steelt de schat.

4 Wat doet Sterre?

 Schrijf drie zinnen bij het plaatje.
Begin steeds met een ander woord.
Let op: één zin is een vraagzin.

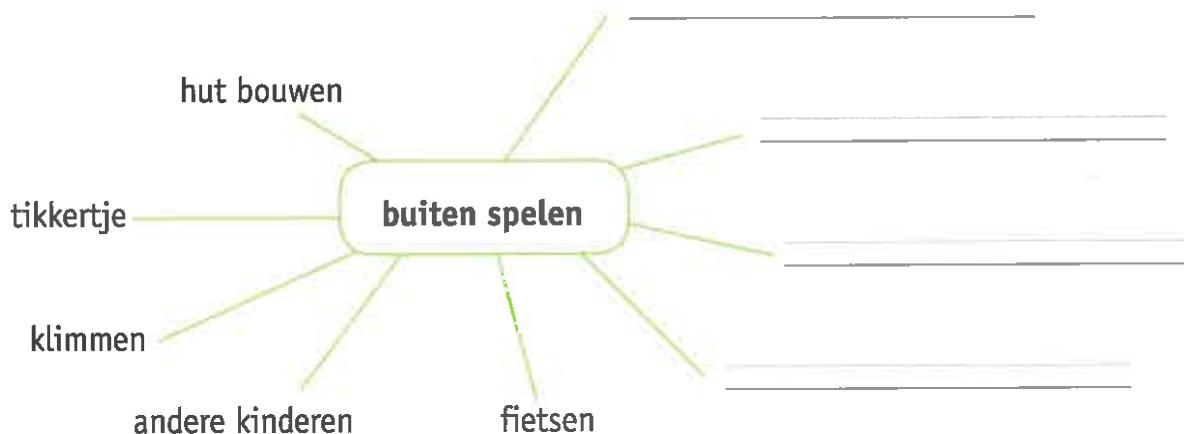
Sterre _____

Met haar opa _____

Speelt _____?

ga terug naar je taalboek op bladzijde 47

- 4** Bekijk het woordweb.
 ✎ Wat weet je nog meer over *buiten spelen*?
 Schrijf dat in het woordweb.

- 5** Kies vier woorden uit het woordweb.
 ✎ Kleur ze.
- 6** Kies één van de gekleurde woorden.
 ✎ Maak met dat woord drie verschillende zinnen.
 ✎ Kleur het woord in elke zin.

Ik kies het woord: _____

Zin 1: _____

Zin 2: _____

Zin 3: _____

- 7** Kies nog een woord dat je gekleurd hebt.
 ✎ Maak er drie zinnen mee.
 ✎ Kleur het woord in elke zin.

Zin 1: _____

Zin 2: _____

Zin 3: _____

3 Lees het raadsel.

Ik ben een tv-programma.
Ik laat je zien wat er in de wereld is gebeurd.
Wat ben ik?

		u	r				

4 Lees de zinnen.

Ze vertellen iets over een woord.

Welk woord wordt bedoeld?

Er is geen oorlog. het probleem
Er wordt niet gevochten. de vrede
Iedereen leeft goed samen. de leugen

Je doet verstandige dingen. wijs
Je weet veel. het nieuws
Je begrijpt veel. de narigheid

5 Hieronder staan vier raadsels.

Welk woord wordt bedoeld?

Kies uit: *verbieden* – *rommelig* – *de vrede* – *de leugen* – *wijs* – *de narigheid*.

Ik hou niet van opgeruimd.
Ik gooi alles door elkaar.

Rara ik ben: _____

Ik vertel je dat iets niet mag.
Bijvoorbeeld omdat het gevaarlijk is.

Rara ik ben: _____

Denk je aan mij, dan is het niet leuk.
Ik hoor bij heel vervelende dingen.

Rara ik ben: _____

Ik ben niet waar.
Je vertelt mij als je jukt.

Rara ik ben: _____

6 Maak nu zelf een raadsel.

Het woord is *de presentator*.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 51

- 4 Lees de zinnen.
- Kleur de vertelzinnen blauw.
- Kleur de vraagzinnen geel.
- Kleur de zinnen met een gebod groen.

Ga je mee kamperen?
 We slapen allemaal in een tent.
 Het is vlak bij het strand.
 Wie gaan er allemaal mee?
 De hele familie gaat kamperen.
 Het is voor de verjaardag van oma.
 Kom jij ook?
 Waar wacht je nog op?
 Ga je spullen pakken!

- 5 Maak de zinnen af.
- Kies uit: een punt, een vraagteken of een uitroepteken.

Schiet op _____
 Hoe laat begint het _____
 Morgen kom ik _____
 Kun je me helpen _____
 Ga je mee _____
 Hou daarmee op _____
 We gaan op vakantie _____
 Bemoei je er niet mee _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 55

3 Lees de drie teksten.

Welke zinnen staan in de goede volgorde?

Kruis die tekst aan.

Je hangt je jas aan de kapstok.
Je gaat op de fiets naar school.
Als de bel gaat, ga je naar binnen.

Je hangt je jas aan de kapstok.
Als de bel gaat, ga je naar binnen.
Je gaat op de fiets naar school.

Je gaat op de fiets naar school.
Als de bel gaat, ga je naar binnen.
Je hangt je jas aan de kapstok.

4 Lees de zinnen.

Wat komt eerst, wat daarna?

Trek lijnen van de nummers naar de zinnen.

Schrijf ze over in de goede volgorde.

1 •	• Op het laatst mogen ze nog even spelen.
2 •	• De kinderen kleden zich om in de kleedkamer.
3 •	• Wat gebeurt er op een zwembad?
4 •	• Daarna duiken ze vijf keer door het gat.
5 •	• Ze leren zwemmen op de buik en op de rug.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 57

3 Bedenk een W-vraag bij het antwoord.

Schrijf de vraag in de spreekwolk.

Het publiek kijkt en luistert naar het optreden.

4 Bedenk een W-vraag bij het antwoord.

Schrijf de vraag in de spreekwolk.

Er klinkt **applaus** als het publiek het optreden mooi vindt.

5 Je wilt meer weten over *optreden*.

Bedenk twee W-vragen over optreden.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

6 Je wilt meer weten over *het orkest*.

Bedenk nog twee W-vragen over *het orkest*.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 61

4 Hoe zou jij uitleggen wat *dansen* betekent?

- Ik leg met woorden uit wat dansen is. Ik maak een paar dansspasjes.
- Ik laat een plaatje zien van iemand die danst. Ik zet muziek aan en dans.

5 Hoe leg je deze woorden uit?

zingen

- met woorden met een plaatje
- uitbeelden laten zien

anders _____

koud

- met woorden met een plaatje
- uitbeelden laten voelen

anders _____

de popmuziek

- met woorden met een plaatje
- uitbeelden laten horen

anders _____

de muzikant

- met woorden met een plaatje
- uitbeelden laten ruiken

anders _____

6 Bedenk in elke wolk een woord dat je zo kunt uitleggen.

met een plaatje:

laten zien/voelen/horen/ruiken:

met woorden:

uitbeelden:

7 Kies twee woorden uit opdracht 6.

Leg ze uit aan je maatje.

Doe het op de manier die er staat.

Heeft je maatje goed uitgelegd?

Wat vond je goed?

En wat vond je minder goed?

Vertel dat aan je maatje.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 63

3 Maak verkleinwoorden.

✎ Schrijf ze in de goede rij.

Kies uit: *fles - duim - kuil - brief - geheim - tuin - reep - bodem - kraam - plein - vos - konijn.*

~je	~tje	~pje

4 Welk woord hoort erbij?

koetje _____	feestje _____
mondje _____	kraampje _____
tasje _____	stoeltje _____
ratje _____	vorkje _____
fietsje _____	vlindertje _____

5 Schrijf verkleinwoorden bij het plaatje.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 65

- 4** Dennis en Leo willen hun fiets verkopen.
 Ze hangen een bericht op in de supermarkt.
 Welke bericht vind jij het best?
 Kruis aan.

Fiets te koop
 twee jaar oud
 € 40

Dennis
 Maaskant 72
 Loosdrecht
 06 33 723 76

Wie wil mijn fiets kopen?
 Hij is nog zo goed als nieuw!

Leo Damen
 Werfakker 15

- Schrijf ook op waarom je dat vindt.

Ik kies voor dit bericht omdat _____

- 5** Je wilt oud speelgoed verkopen.
 Maak een briefje voor het prikbord.
 Denk aan je naam, adres, telefoonnummer of mail-adres.
 Je mag er bij tekenen.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 67

3 Bedenk een goede vraag bij het antwoord.

Schrijf de vraag in de spreekwolk.

Large empty speech bubble with horizontal lines for writing a question.

De artiest treedt wel vijf keer per week op.

4 Bedenk een goede vraag bij het antwoord.

Schrijf de vraag in de spreekwolk.

Large empty speech bubble with horizontal lines for writing a question.

In dit theater passen 250 mensen.

5 Je wilt meer weten over *de toneelspeler*.

Bedenk twee H-vragen over *de toneelspeler*.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

6 Je wilt meer weten over *het podium*.

Bedenk twee H-vragen over *het podium*.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

3 Lees de teksten.

Kies de tekst die jij het best vindt.

a Roos stept naar het park.
 Daar stept Roos altijd.
 In het park ligt een fijn glad pad.
 Roos rijdt hard op de step.
 In het park staat ook een ijskraam.
 Roos koopt een ijsje bij de kraam.
 Als Roos het ijsje op heeft,
 stept Roos weer verder.

b Roos stept naar het park.
 Daar stept ze altijd.
 In het park ligt een fijn glad pad.
 Roos rijdt hard op de step.
 In het park staat ook een ijskraam.
 Roos koopt een ijsje bij de kraam.
 Als ze het ijsje op heeft,
 stept ze weer verder.

Waarom vind je dat?

4 Kleur bij opdracht 3 in tekst b de verwijswaarden blauw.

5 Kies het goede verwijswaard in deze zinnen.

Tom speelt gitaar.
Jij / Hij / Wij oefent iedere dag.
 Ik speel ook gitaar.
 Soms spelen *wij / hij / zij* samen.
Zij / Wij / Hij denken dan wel aan de bureu.
 De baby moet kunnen slapen.

6 Bedenk een toneelstukje met twee poppen.

De één wil gaan dansen.
 Gebruik verwijswaarden.
 Schrijf drie zinnen met verwijswaarden op.

Speel samen het toneelstukje. Gebruik je hand als pop.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 71

- 4** Lees de mop.
 Welk stukje wordt precies zo gezegd?
 Kleur dat stukje.

Een banaan graaft een kuil.
 Hij gooit zijn schop neer.
 Hij zegt: 'Ik stop ermee, want ik krijg een kromme rug.'

- 5** Lees de zinnen.
 Welke stukjes worden precies zo gezegd?
 Kleur die stukjes.
 Zet dan de aanhalingstekens op de goede plaats.

Sanne zegt: Mama, hoe komt het dat jij grijze haren hebt?

Haar moeder antwoordt: Telkens wanneer jij stout bent, krijg ik een grijze haar.

Sanne zegt: Nu weet ik waarom oma zoveel grijze haren heeft.

- 6** Let op de aanhalingstekens.
 Welke zinnen zijn goed?
 Kruis aan.

- Ik vroeg: 'Hoe laat is het?'
 Ik vroeg: Hoe laat is het?
 'Ik antwoordde': Ik weet het niet.
 Ik antwoordde: 'Ik weet het niet.'
 'Ik zei: Ik kom straks te laat.'
 Ik zei: 'Ik kom straks te laat.'

Ga je mee naar de film?

- 7** Kijk naar het plaatje.
 Maak dan de zin af.
 Gebruik aanhalingstekens.

Loes vraagt: _____

3 Sjors en Bram gaan optreden als clown.

Ze maken drie posters.
Kruis de beste poster aan.

Zondag 12 april op
het speelveld

Lachen op het
buurtfeest!
Clowns Sjors en Bram!
Komt dat zien!
Zondag 12 april
om 10 uur op het
speelveld

Dolle clowns op het
buurtfeest!
Dat wordt lachen!
Zondag 12 april,
10 uur
op het speelveld.

Waarom kies je voor die poster?

Ik kies deze poster omdat _____

4 Maak de poster voor de modeshow af.

Wat gaat er gebeuren?
Wanneer gaat het gebeuren?
Waar gaat het gebeuren?
Schrijf dat op de poster.

MODESHOW

5 Maak een tekening voor de poster.

Touwtrekken!
Straat tegen straat!
Zaterdag 12 april
om 11 uur op het plein.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 75

3 Weet jij een goede WH-vraag bij het antwoord?

Schrijf de vraag in de spreekwolk.

Large empty speech bubble with horizontal lines for writing a question.

De schilder doet de lijst om het schilderij.

4 Bedenk een goede WH-vraag bij het antwoord.

Schrijf de vraag in de spreekwolk.

Large empty speech bubble with horizontal lines for writing a question.

De beeldhouwer hakt het beeld uit een stuk steen.

5 Je wilt meer weten over *het model*.

Bedenk drie WH-vragen over *het model*.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

Vraag 3: _____

6 Je wilt meer weten over *het schilderij*.

Bedenk drie WH-vragen over *het schilderij*.

Vraag 1: _____

Vraag 2: _____

Vraag 3: _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 77

4 Plak de zinnen aan elkaar.

Kies uit: *maar* – *want*.

Ik heb verf, _____ ik kan niet schilderen.

Ik klei een beeld, _____ dat kan ik goed.

Ik oefen op de piano, _____ ik wil heel goed worden.

Ik oefen op de gitaar, _____ ik speel liever viool.

5 Maak de zinnen af.

Erik zet de muziek hard, *maar* _____

Erik zet de muziek hard, *want* _____

6 Bedenk zelf twee zinnen over een boek dat je leuk vindt.

Let op: plak ze aan elkaar met *maar*.

Bedenk nu twee zinnen over muziek.

Plak ze aan elkaar met *want*.

7 Lees wat de kinderen zeggen.

Wie heeft gelijk?

Na *want* weet je *waarom* iets is.

Na *maar* weet je *waarom* iets is.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 79

4 Lees de tekst.

- Je ziet steeds andere vormen van werkwoorden.
 Kleur de vormen van het werkwoord *houden* blauw.
 Kleur de vormen van het werkwoord *gaan* geel.
 Kleur de vormen van het werkwoord *zien* groen.

Hou je van kunstwerken?
 En hou je toevallig ook van kauwgom?
 Dan moet je naar Arnhem gaan.
 Daar ga je naar het museum.
 Je ziet daar een heel bijzonder beeld.
 Op dit beeld zie je allemaal kauwgom.
 Iedereen mag er kauwgom op plakken.
 Heb je geen kauwgom bij je?
 Dan zie je kauwgom klaar liggen.
 Je gaat die op het beeld plakken.
 Zoiets heb je vast nog nooit gezien.
 Je gaat daarna vast nog meer van kauwgom houden!

5 Kies de goede vorm van het werkwoord.

Het Suikerfeest ___ een feest van de moslims.	zijn (is)
Ze ___ het aan het eind van de ramadan.	viert / vieren
De ramadan ___ de vastenmaand.	is / zijn
De grote mensen ___ dan overdag niet eten.	mag / mogen
Bij het Suikerfeest ___ je vroeg op.	staat / sta
Je ___ nieuwe kleren aan.	trekt / trek
Je ___ samen naar de moskee.	ga / gaat
De mensen ___ bij elkaar op bezoek.	gaan / gaat
Ze ___ elkaar geschenken.	geef / geven
Moeders ___ voor die dag lekkere hapjes klaar.	maak / maken
De hele dag ___ je veel zoete dingen.	eet / eten

4 Wat ga jij doen in het circus?

 Vul het formulier in.

Inschrijfformulier

naam

adres

plaatsnaam

leeftijd

jongen/meisje

ik kies

5 Vul het formulier voor de sportdag in.

 Je mag drie sporten kiezen.

Sportdag

naam

groep

school

Ik doe mee aan:
(Kruis drie dingen aan.)

hardlopen

grote bal

kleine bal

zaklopen

verspringen

hoogspringen

ga terug naar je taalboek op bladzijde 83

3 Welke omschrijving hoort bij welk woord?

 Trek lijnen.

de toekomst •

- Het duurt niet lang meer. Maar nu is het nog niet.

binnenkort •

- De tijd die geweest is. Wat vroeger is gebeurd.

het verleden •

- De tijd die nog moet komen. Wat nog niet is gebeurd.

4 Lees de woorden.

 Bedenk bij elk woord een WH-vraag.

Schrijf de vraag op.

overmorgen _____

begraven _____

opgraven _____

eergisteren _____

5 Eén woord wordt uitgelegd met een plaatje.

 Het andere woord wordt uitgelegd met een omschrijving.

Schrijf het goede woord erbij.

Kies uit: *stokoud* – *de opgraving*.

Oude dingen worden uit de grond gehaald.
Die hebben mensen heel lang geleden gebruikt.

6 Maak een zin met *weggoaien* en maak een zin met *bewaren*.

weggoaien: _____

bewaren: _____

ga terug naar je taalboek op bladzijde 87

- 3 Kijk naar de plaatjes.
- Wie luisteren goed naar de spreker?

- 4 Hoe zie je dat de andere kinderen niet goed naar de spreker luisteren?

- 5 Vertel je maatje iets over vroeger.

Over toen je nog klein was.

Luister naar je maatje.

Hoe luisterde je maatje?

Hij stelde een vraag.

Hij keek me aan.

Hij gaapte.

Hij deed andere dingen.

Hij _____

Wissel daarna van rol.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 89

- 4 Uit de tijdmachine zijn woorden gekomen.
 Schrijf het goede lidwoord op de lijntjes.
 Kies uit: *de* – *het*.

_____ fabriek

_____ hond

_____ koets

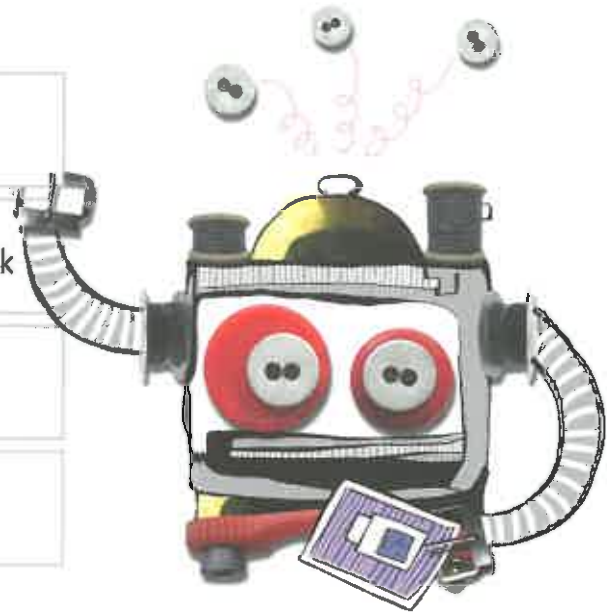
_____ rozenstruik

_____ graanveld

_____ koning

_____ paard

_____ boer

- 5 Kleur de woorden uit de tijdmachine van opdracht 4.
 Kleur de namen van mensen blauw.
 Kleur de namen van dieren geel.
 Kleur de namen van planten groen.
 Kleur de namen van dingen rood.

- 6 Streep het woord *een* door.
 Schrijf er *de* of *het* voor in de plaats.

_____ een soldaat

_____ een vliegtuig

_____ een computer

_____ een feest

_____ een koets

_____ een harnas

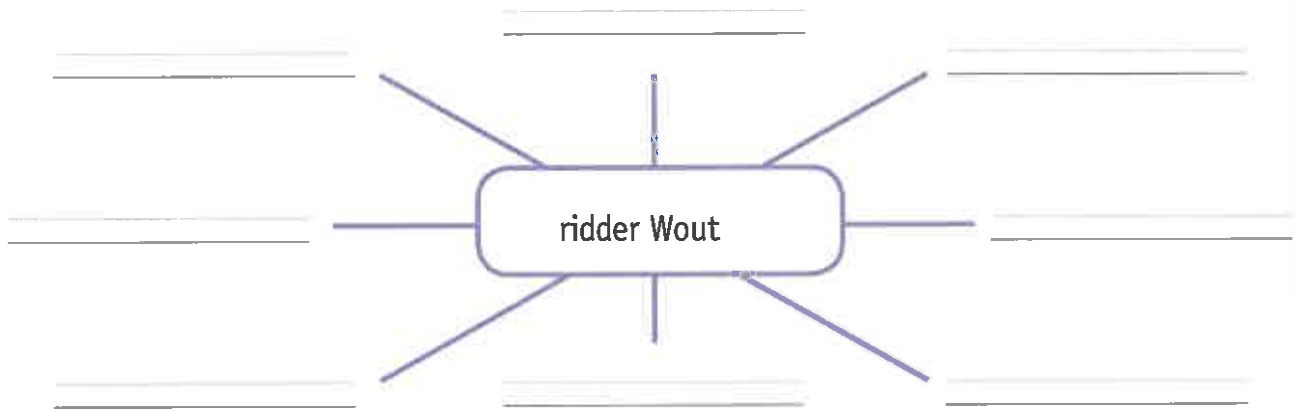
- 7 Kleur de zelfstandige naamwoorden in de zinnen.

Met een tijdmachine reis je naar vroeger.
 Je komt terecht in de tijd van de ridders.
 Je klopt op de poort van een kasteel.
 Een wachter opent de poort.
 Je viert een feest in de ridderzaal.
 Daarna ga je weer naar huis.

- 3 Sjors heeft al een onderwerp voor zijn podiumtekst.
 Hij gaat schrijven over de tijd van de ridders.
 Maak het woordweb af.

- 4 Schrijf de eerste twee regels van een *verhaal*.
 Gebruik woorden uit je woordweb.

- 5 Kies twee woorden uit je woordweb voor een gedicht.
 Bedenk rijmwoorden en schrijf ze erachter.

Schrijf twee regels van het gedicht.

- 6 Bedenk twee spelers voor een toneelstukje.
 Schrijf vooraan de namen. Schrijf erachter wat ze zeggen.

_____ :

_____ :

ga terug naar je taalboek op bladzijde 93

3 Maak een woordkaart van *de sterrenkijker*.
Maak ook een woordkaart van *de planeet*.

Blank lines for writing and a large empty box for drawing a word card for 'de sterrenkijker'.

Blank lines for writing and a large empty box for drawing a word card for 'de planeet'.

4 Maak een raadsel over *voorspellen*.

Blank lines for writing a riddle about 'voorspellen'.

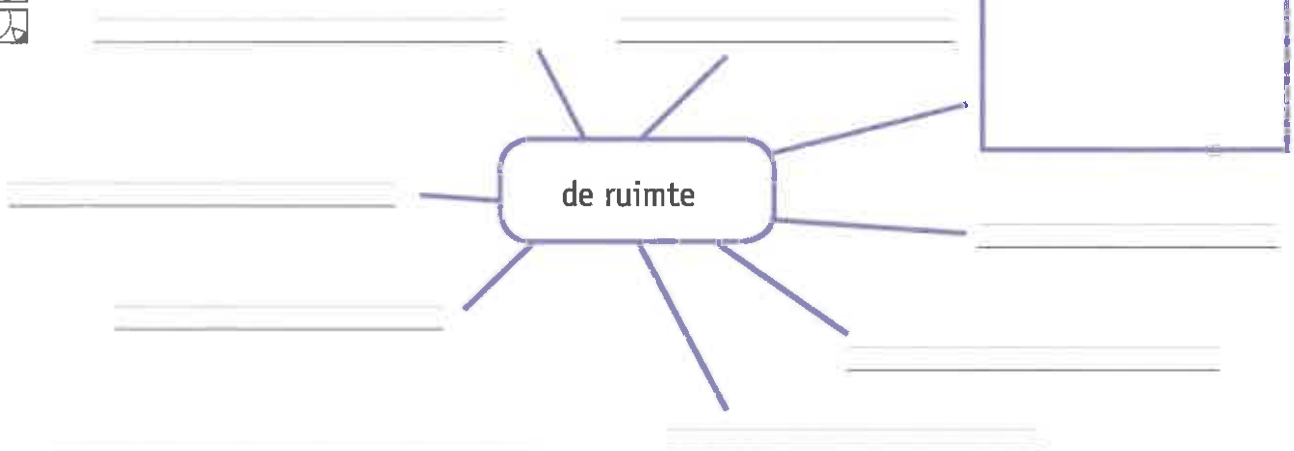
5 Maak een woordpaar met *benieuwd* en *onbekend*.

benieuwd - _____

onbekend - _____

6 Maak een woordweb over *de ruimte*.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 99

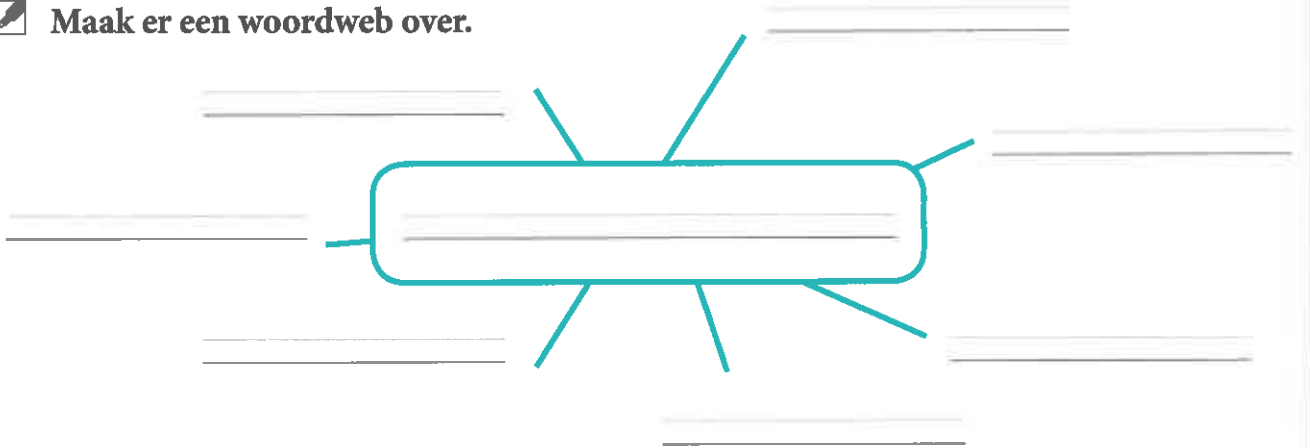

4 Kies een onderwerp.

- later als ik groot ben
- mijn opa
- mijn oma
- mijn mooiste droom

Maak er een woordweb over.

5 Vertel om de beurt over je onderwerp.

Gebruik je woordweb.

Wat doet de spreker?

De spreker:

- praat langzaam
- praat snel
- kijkt me aan
- kijkt me niet aan
- praat hard
- praat zacht
- beweegt
- beweegt niet

Wissel daarna van rol.

Je voert twee keer een gesprek.

Je praat over je kamer veranderen.

Voer het gesprek, maar let niet op de ander.

Reageer niet op elkaar.

Wat vond je van dit gesprek?

Voer het gesprek nu nog een keer.

Reageer nu wel op elkaar.

Wat vond je van dit tweede gesprek?

ga terug naar je taalboek op bladzijde 97

3 Verander de zinnen.**✎ Maak er vraagzinnen van.**

De piraten stelen een grote schat.

Stelen de piraten een grote schat?

De piraten verbergen de schat op het eiland.

De piraten kunnen de schat niet terugvinden.

De schat is gestolen.

4 Verander de zinnen.**✎ Maak er zinnen met een gebod van.**

Je moet beter opletten.

Je moet niet zeuren.

Je moet beter nadenken.

Je moet niet zoveel praten.

5 Zet achter de zinnen een punt, een vraagteken of een uitroepteken.

Bente is op bezoek bij haar oma

Ze praten over vroeger

Oma, hoe zag u eruit toen u klein was

Ik had blonde vlechtjes, net als jij

Is dat lang geleden

Hou maar op

Je vraagt nooit aan een dame hoe oud ze is

Oma zegt het met een lach

3 Kleur een onderwerp voor een weettekst.
Of bedenk zelf een onderwerp.

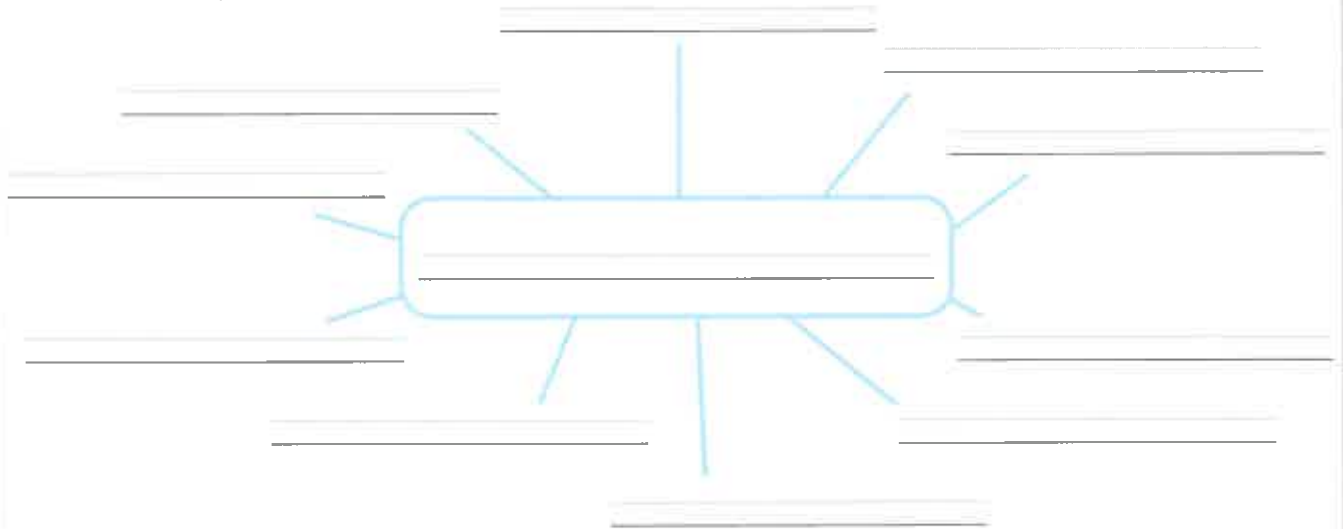

speelgoed
van vroeger

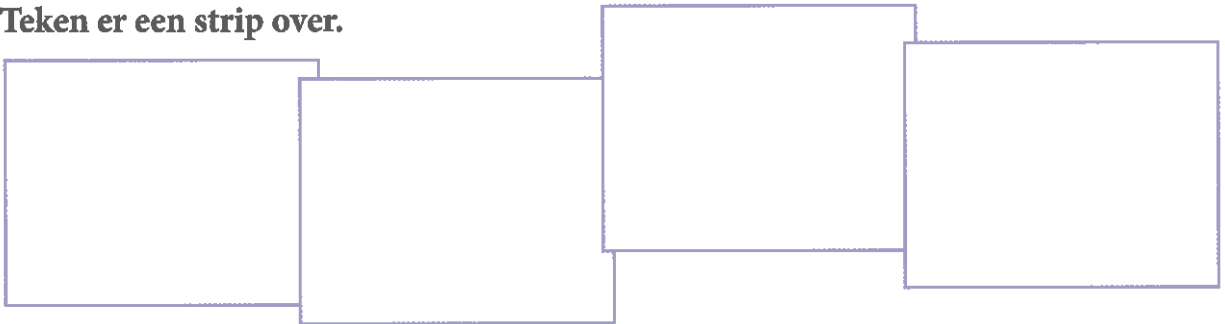
het harnas

de opgraving

4 Maak hierover een woordweb.
Wat weet je er al van?

5 Teken er een strip over.

6 Kies vier woorden en maak daar zinnen mee.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 101

4 Schrijf bij elk woord een WH-vraag op.

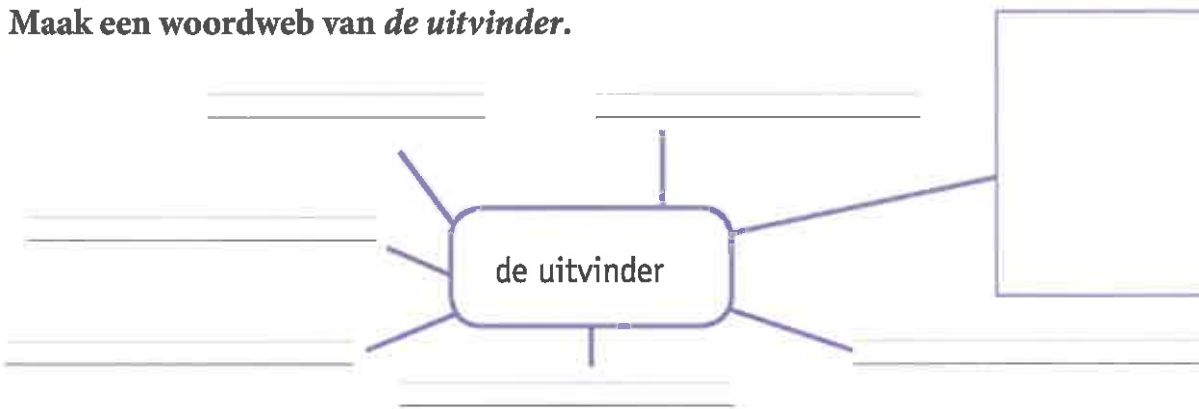

de professor: _____

de machine: _____

verbeteren: _____

5 Maak een woordweb van *de uitvinder*.

6 Welke omschrijving hoort bij het woord? Trek lijnen.

de inval •

- Het is een stukje van iets.
Alle stukjes samen vormen één geheel.

het onderdeel •

- Ineens weet je iets.
Dit idee krijg je plotseling.

7 Maak een woordkaart van *de uitvinding*.

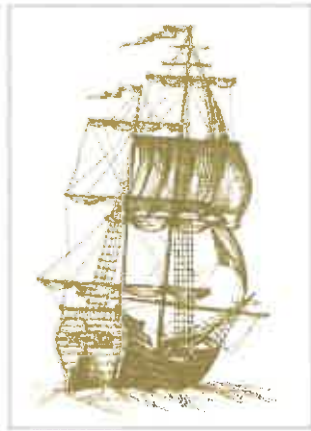
8 Maak een tekening van *de robot*.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 103

- 4** Bekijk de plaatjes over vroeger.
 Kies samen wie over welk plaatje iets gaat zeggen.

- 5** Maak een woordweb over jouw plaatje.

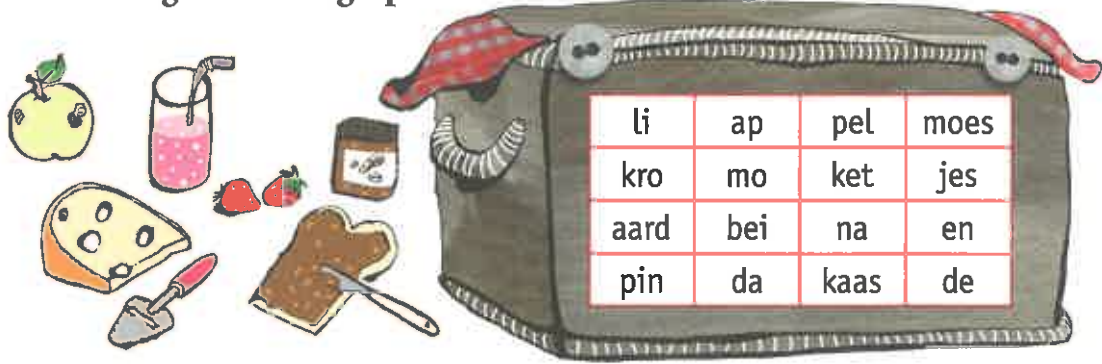
- 6** Je voert twee keer een gesprek.
 Het ene gesprek gaat over jouw plaatje.
 Het andere gesprek over het plaatje van je maatje.
 Vergeet niet je woordweb te gebruiken!

Voer het gesprek over het eerste plaatje.
 Reageer op elkaar.
 Vertel wat je weet en vindt.
 Vraag wat je niet begrijpt en wat je nog meer wilt weten.

Wissel daarna van rol.
 Praat over het tweede plaatje.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 105

- 4 Stan houdt van lekker eten.
 In de mand lees je wat hij graag lust (→).
 Maar: in elk woord staat een lettergreep te veel.
 Kleur alleen de goede lettergrepen.

- 5 Schrijf nu de lettergrepen uit de witte vakjes achter elkaar.
 Welk woord lees je?

- 6 Maak zo veel mogelijk woorden met de lettergrepen in de cirkels.
 Je mag een lettergreep vaker gebruiken.

- 6 Hier zie je woorden in lettergrepen.
 Zijn de klankgroepen van deze woorden hetzelfde als de lettergrepen?
 Kruis aan.

kus	sen	☐ ja	☒ nee	roe	pen	☐ ja	☐ nee	pak	ken	☐ ja	☐ nee
mui	zen	☐ ja	☐ nee	kam	men	☐ ja	☐ nee	deu	ken	☐ ja	☐ nee
kop	pen	☐ ja	☐ nee	hel	der	☐ ja	☐ nee	zet	ten	☐ ja	☐ nee

ga terug naar je taalboek op bladzijde 107

3 Je gaat een tekst schrijven over vroeger.

Wat voor tekst wil je schrijven?

- verhaal gedicht toneelstukje weettekst

4 Kies een hoofdpersoon of een onderwerp.

Of bedenk er zelf één.

mijn opa of oma
als kind

de tijd van
de ridders

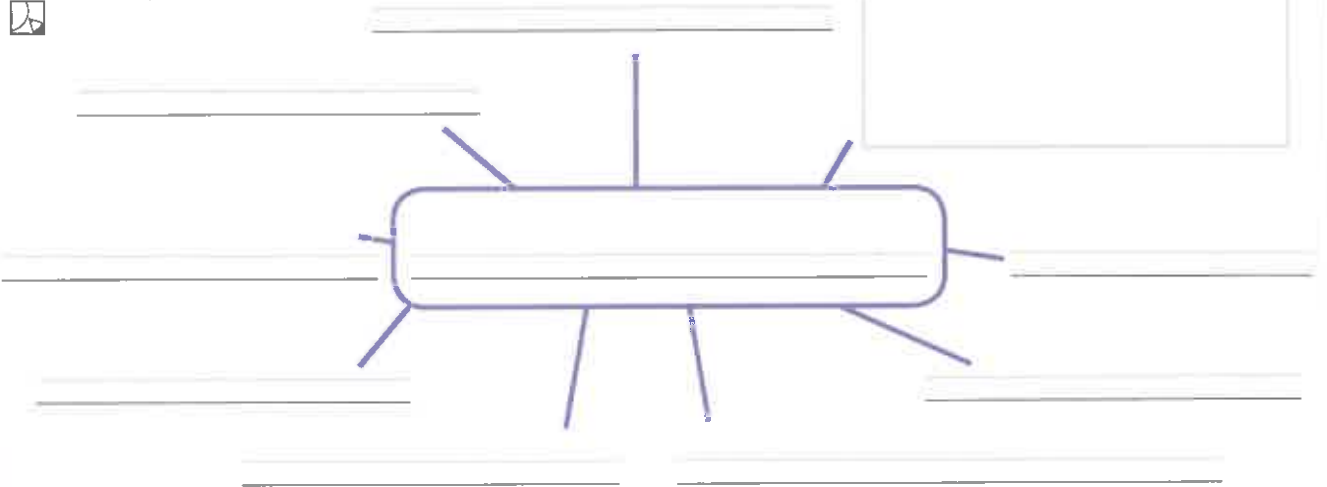

de dino

5 Maak daar een woordweb over.

Schrijf en teken.

6 Kies drie woorden en maak daar zinnen mee.

Denk aan de volgorde.

7 Wat kun je nog meer schrijven?

Gebruik de woorden uit je woordweb.

ga terug naar je taalboek op bladzijde 109

Auteurs

Maril Rijks (leerlijn woordenschat en spreken/luisteren)
Ben Verschuren (leerlijn schrijven)
Adriaan Maters (leerlijn taalbeschouwing)

Projectgroep Zwijsen

Jos Cöp (uitgever en conceptontwikkeling)
Albert Rouschop (conceptontwikkeling)
Moniek van de Ven, Judith Veldhuizen,
Jeske Heezemans (projectleiding en redactie)
Laura van Merendonk (concept en vormgeving)
Maaïke van Riel (redactie)
Marije van der Schaaf ((bureau)redactie)
Ineke van Kasteren (bureauredactie)
Renate Reitler (beeldredactie)
Niek Rooijackers (productiebegeleiding)
Nohmi Bollebakker (marketingadvies)

Illustraties

Mieke Driessen (characters)
Frank Daenen (woordenschat)
Lisa Brandenburg (spreken/luisteren)
Anjo Mutsaers (schrijven)
Ingrid van der Sleen (taalbeschouwing)

Foto's

(p. 35) ANP/Sander Koning
Shutterstock
Studio Zwijsen

Ontleningen

(p. 2) Kromhout, R. (1999), *Door dik en dun*. Tilburg: Zwijsen.
(p. 4) Schotveld, J. (2011), *Superjuffie!*. Houten: Van Holkema & Warendorf, Unieboek | Het Spectrum bv.
(p. 6) Olthuis, T. (2007) 'In je hoofd'. Uit: *In je hoofd kun je alles*. Haarlem: Holland.
(p. 6) Ster, Jac. van der (1954), 'Vraag en antwoord'. Uit: *Door gekleurde ruitjes*. Groningen: Wolters.

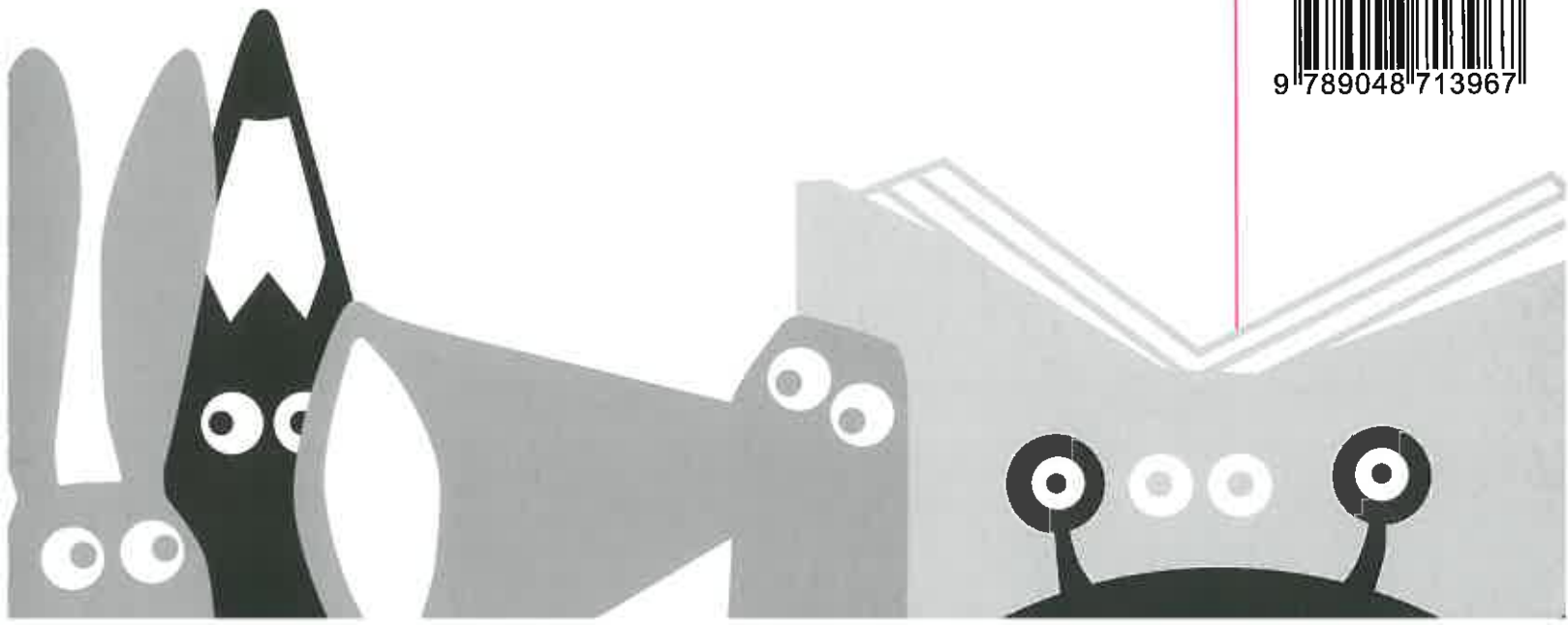
1e druk

ISBN 978.90.487.1396.7
© Uitgeverij Zwijsen B.V., Tilburg

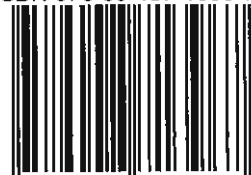
www.zwijsen.nl
www.taalinbeeld.nl

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Aan het verwerven, waar nodig, van toestemming tot overname is door de uitgever de uiterste zorg besteed. Zou desondanks blijken dat een rechthebbende over het hoofd is gezien, dan verzoeken wij deze contact op te nemen met Uitgeverij Zwijsen.

ISBN 978-90-487-1396-7

9 789048 713967